

Milieudefensie jaarverslag 2020

Financieel verslag en jaarrekening

1	Inleiding	3
2	Balans 31 december 2020	4
3	Staat van baten en lasten 2020	5
4	Grondslagen van Waardering en Resultaatsbepaling	6
5	Kasstroomoverzicht	7
6	Toelichting Balans	8
7.1	Toelichting Baten	9
7.2	Toelichting Lasten	10
7.3	Toelichting Lastenverdeling	11
8	Vooruitblik	12
	Colofon en contact	13

We zijn financieel gezond

In 2020 heeft Milieudefensie meer inkomsten verkregen uit fondsenwerving dan begroot. Dat betekent dat we meer middelen hebben om onze missie – een gezonde en leefbare toekomst voor iedereen – te realiseren.

De rechtszaak tegen Shell bracht extra kosten met zich mee, die deels werden gecompenseerd met hogere baten van mede-eisers en specifieke donaties voor de Shell klimaatzaak.

Op resultaatsniveau zijn wij onder het begrotingsniveau gebleven. Zo komen we dit jaar uit op een negatief resultaat van € 318.375, dit valt binnen het begrote negatieve resultaat van € 410.000.

Van elke ontvangen euro in 2020 hebben we 89 cent direct aan onze doelstellingen besteed.

FOTO: MARTEN VAN DIJL

1 Inleiding

Baten van particulieren (+ € 933.747)

Door onze fondsenwerving blijven we groeien, de baten van particulieren waren 6,8% hoger dan begroot. De werkelijke stijging van fondsenwerving bedraagt € 933.747 (+15,8%) ten opzichte van vorig jaar. Dit komt vooral door de stijging van het gemiddelde bedrag per donateur alsmede de stijging van het aantal leden. Het aantal leden is met 3.429 gestegen en het aantal donateurs is met 3.925 gestegen. In totaal steunen 102.779 mensen ons financieel. De totale bijdrage van leden en donateurs is met € 792.794 gestegen. Ook de baten uit nalatenschappen stegen met € 140.953 naar € 429.908.

Baten van loterijorganisaties (+ € 33.856)

In 2020 ontvingen we wederom een jaarlijkse bijdrage van € 1.350.000 van de Nationale Postcode Loterij (NPL). De inkomsten van loterijorganisaties zijn met 2,4% gestegen, vooral dankzij extra bijdragen van NPL via European Climate Foundation (ECF). Hierdoor zijn de gerealiseerde baten van loterijorganisaties € 33.856 hoger dan vorig jaar.

Baten van subsidies van overheden (+ € 1.012.828)

Het totaal aan bestede subsidies door Milieudefensie in 2020 is € 3.670.398. Daarmee komt het aandeel overheidsfinanciering in de totale baten van Milieudefensie excl. partners op 30,3%. Het betreft vooral twee grote subsidies die Milieudefensie ontving van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in het kader van de Strategische partnerschappen voor 'pleiten en beïnvloeden' voor de periode 2016-2020: FGG en GLA. In 2020 waren de baten van de alliantie FGG (Fair, Green & Global) € 1.143.728 en die van GLA (Green Livelihoods Alliance) € 2.363.651. De baten van subsidies van overheden was € 1.012.828 hoger dan in 2019 en € 329.398 hoger dan de begroting.

Baten van subsidies van overheden - Partners (- € 1.768.444)

Het totaal aan bestede subsidies door partners in 2020 is € 6.893.277. Daarmee is het aandeel overheidsfinanciering voor partners in de totale baten van Milieudefensie incl. partners 36,2%. Dit zijn ontvangen subsidies van de Strategische partnerschappen die worden verstrekt aan andere organisaties. Als penvoerder van de alliantie GLA zijn dat partners in Nederland (€ 4.863.000) en overige partners GLA (€ 891.321). De partners in Nederland zijn IUCN NL en Tropenbos Internationaal. Overige partners zijn Friends of the Earth International (FoEI), Friends of the Earth Europe (FoEE) en andere groepen binnen en buiten het FoE-netwerk. Bij de alliantie FGG is Milieudefensie geen penvoerder en bestaan de partners alleen uit de bovengenoemde overige partners (€ 1.138.956). Deze subsidies worden direct aan de betreffende partners uitbetaald, waarna de uitvoering van deze projecten bij deze partners plaatsvindt. Jaarlijks rekenen de partners de ontvangen subsidies af door middel van een financiële en inhoudelijke verantwoording.

Resultaat

Milieudefensie sluit het jaar 2020 af met een negatief resultaat van € 318.375.

Tussen 2021 en 2025 vindt mogelijk een verhuizing plaats, daarom wordt de bestemmingsreserve Huisvesting in 2020 opgehoogd met € 30.000. De reserves voor de Lokale Afdelingen zijn gebaseerd op de aanwezige banksaldi, ultimo 2020 is dit saldo met € 3.631 gedaald naar € 23.765.

Per saldo neemt de continuïteitsreserve met € 344.744 af en komt hiermee ultimo 2020 uit op € 2.870.823. Deze reserve voldoet nog ruimschoots aan de door ons intern gestelde norm van minimaal 50% van de structurele uitvoeringskosten, met een daling naar 63,6% (in 2019 was deze 73,0%).

De organisatie is in het afgelopen decennium fors gegroeid hetgeen gepaard gaat met een toename van de risico's en de noodzaak van risico-management. Na jarenlang een interne norm aangehouden te hebben om het weerstandsvermogen (i.e. de continuïteitsreserve) te toetsen (zie hieronder) is – mede in overleg met de accountant – besloten om dit weerstandsvermogen te beoordelen op basis van risico's. In 2020 heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden waarbij een 10-tal risico's zijn geselecteerd op basis van impact en kans van optreden. De vermenigvuldiging van deze kans en de impact geeft een kwantitatieve indicatie van dit risico. Op basis van de laatste analyse in najaar 2020 staat het totaalbedrag van deze vermenigvuldiging op € 2.000.000. De continuïteitsreserve ultimo 2020 zit daar ruim boven. Deze risico-analyse zal jaarlijks worden beoordeeld en indien de situatie daar aanleiding toe geeft vaker.

2 Balans 31 december 2020

Activa

Materiële vaste activa

	31-12-2020	31-12-2019
Grond en terreinen	5.000	5.000
Inrichting	-	-
ICT	318.176	260.604
Inventaris	10.531	11.220
	<u>333.707</u>	<u>276.824</u>

Kortlopende vorderingen

Debiteuren	264.346	231.209
Rekening courant pensioenen	52.995	857.516
Overige vorderingen	1.782.079	1.567.776
	<u>2.099.420</u>	<u>2.656.501</u>

Liquide middelen

5.051.749	3.602.640
-----------	-----------

Totaal activa

<u>7.484.876</u>	<u>6.535.965</u>
-------------------------	-------------------------

Passiva

Reserves

Continuïteitsreserve	2.870.823	3.215.564
Bestemmingsreserve ABP	100.000	100.000
Bestemmingsreserve Huisvesting	120.000	90.000
Overige reserves	23.765	27.396
	<u>3.114.588</u>	<u>3.432.960</u>

Kortlopende Schulden

Crediteuren	1.006.690	1.395.123
Belastingen en sociale premies	4.388	128.346
Overige transitorische passiva	3.359.210	1.579.536
	<u>4.370.288</u>	<u>3.103.005</u>

Totaal Passiva

<u>7.484.876</u>	<u>6.535.965</u>
-------------------------	-------------------------

3 Staat van baten en lasten 2020

Baten

	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Baten van particulieren	6.827.184	6.394.000	5.893.437
Baten van loterijorganisaties	1.427.761	1.472.000	1.393.905
Baten van subsidies van overheden	3.670.398	3.341.000	2.657.570
Baten van subsidies van overheden - Partners	6.893.277	7.653.000	8.662.021
Baten van overige organisaties zonder winststreven	196.833	122.000	18.368
Som van de geworven baten	19.015.452	18.982.000	18.625.301
Baten als tegenprestatie van een dienst	9.617	5.000	8.194
Som van de baten	19.025.069	18.987.000	18.633.495

Lasten

	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Besteed aan doelstellingen			
<i>Voorlichting</i>	2.429.780	2.728.349	2.126.104
<i>Bewegingsopbouw</i>	1.141.876	874.719	1.726.989
<i>Thematische campagnes</i>	13.624.739	13.662.449	13.210.047
	17.196.395	17.265.517	17.063.140
Wervingskosten baten	1.172.242	1.095.683	686.458
Kosten beheer en administratie	967.774	1.035.800	881.035
Som van de lasten	19.336.411	19.397.000	18.630.633
Saldo voor financiële baten en lasten	311.342-	410.000-	2.862
Saldo financiële baten en lasten	7.033-	-	1.732-
Saldo van baten en lasten	318.375-	410.000-	1.130

Bestemming van het saldo

	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Reserve lokale afdelingen	3.631-	-	9.150-
Bestemmingsreserve ABP	-	-	150.000-
Bestemmingsreserve Communicatie	-	-	-
Bestemmingsreserve Huisvesting	30.000	-	30.000
Onttrekking/toevoeging aan continuïteitsreserve	344.744-	410.000-	130.280
Saldo Baten en Lasten	318.375-	410.000-	1.130

4 Grondslagen van Waardering en Resultaatsbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de vanaf 1 januari 2017 aangepaste Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

Grondslagen

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, onder aftrek van afschrijvingen die zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschafwaarde:

- Inventaris en Inrichting 20%
- ICT 20-33%

Grond

Op grond wordt niet afgeschreven.

Vorderingen

Vorderingen zijn opgenomen voor de nominale waarde, zonodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve is gevormd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de vereniging ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De omvang van de reserve dient volgens onze eigen norm op het gewenste niveau van 50% van de jaarlijkse uitvoeringskosten van de werkorganisatie te zijn.

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserves worden gevormd wanneer het bestuur van de vereniging een deel van de reserves heeft afgezonderd voor een speciaal doel.

Voorziening langdurige zieken

Voor medewerkers waarvan de verwachting is dat deze langer ziek zullen blijven wordt Een voorziening gevormd. De basis van de vorming van de voorziening betreft het laatstverdiend salaris.

Samenwerkingsovereenkomst met Jongeren Milieu Actief

Per 1 januari 2017 is Milieudefensie een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met Jongeren Milieu Actief. De bezittingen en schulden zijn opgenomen in de balans van de organisatie als beheerder van de middelen van Jongeren Milieu Actief. Er is een intentie tot fuseren, maar dat is afhankelijk van de evaluatie na 5 jaar samenwerking (2022). Tot die tijd is er geen sprake van een fusie en is het bevroren eigen vermogen van Jongeren Milieu Actief in de balans van Milieudefensie als een schuld geassocieerd.

Het **Kasstroomoverzicht** is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de aan het jaar toe te rekenen opbrengsten en de aan het jaar toe te rekenen kosten.

- *Giften* worden verantwoord in het jaar van ontvangst.
- De *contributies* worden verantwoord in het jaar waar ze betrekking op hebben.
- *Baten* uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.
- *Subsidies* worden in dezelfde periode verantwoord als waarin de kosten zijn gemaakt.

De ontvangen subsidies worden op basis van contracten toegekend aan partnerorganisaties. De verplichting valt in de periode waarin het contract is aangegaan en daarmee wordt ook de subsidie verantwoord.

Kosten van Beheer en administratie

Kosten van beheer en administratie zijn kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en het voeren van de administratie. Zij worden niet toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

5 Kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten

Resultaat

2019	2018	2017
318.375-	1.130	113.973-

Afschrijvingen materiële vaste activa

105.444	109.547	97.682
---------	---------	--------

Bruto kasstroom operationele activiteiten

212.931-	110.677	16.291-
----------	---------	---------

Mutaties kortlopende vorderingen

557.081	217.652-	70.483-
---------	----------	---------

Mutaties voorzieningen

-	-	-
---	---	---

Mutaties kortlopende schulden

1.267.285	207.395	479.222-
-----------	---------	----------

Netto kasstroom operationele activiteiten

1.611.435	100.420	565.996-
-----------	---------	----------

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

(Des)Investerings in materiele vaste activa

162.327-	66.589-	214.496-
----------	---------	----------

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

162.327-	66.589-	214.496-
----------	---------	----------

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

-	-	-
---	---	---

Mutatie liquide middelen

1.449.109	33.831	780.492-
------------------	---------------	-----------------

Liquide middelen

Liquide middelen 1 januari

3.602.640	3.568.809	4.349.301
-----------	-----------	-----------

Liquide middelen 31 december

5.051.749	3.602.640	3.568.809
-----------	-----------	-----------

Mutatie liquide middelen

1.449.109	33.831	780.492-
------------------	---------------	-----------------

6 Toelichting Balans

Activa

Materiële vaste activa	Grond en terreinen	Inrichting	ICT	Inventaris	Totaal
Aanschafwaarde primo boekjaar	5.000	122.295	931.227	167.740	1.226.262
Investeringen	-	-	158.490	3.837	162.327
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Aanschafwaarde ultimo boekjaar	5.000	122.295	1.089.716	171.577	1.388.588
Cum. Afschrijvingen primo boekjaar	-	122.295	670.623	156.520	949.438
Afschrijvingen	-	-	100.918	4.526	105.444
Cum. Afschrijvingen ultimo boekjaar	-	122.295	771.540	161.046	1.054.881

Boekwaarde primo boekjaar	5.000	-	260.604	11.220	276.824
Saldo mutaties	-	-	57.572	689-	56.883
Boekwaarde ultimo boekjaar	5.000	-	318.176	10.531	333.707

Net als in voorgaande jaren bestaan de materiële vaste activa vooral uit de categorie ICT, zijnde het in 2018 geïmplementeerde CRM-systeem en de nieuwe website.

Kortlopende vorderingen

	31-12-2020	31-12-2019
Debiteuren	104.972	4.082
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv GLA	-	224.266
Min. van Buitenlandse Zaken, SP via Both Ends tbv FGG 2	115.984	-
Nog te ontvangen subsidie overig	43.390	2.861
	264.346	231.209
Rekening-courant pensioenen		
Rekening-courant pensioenverzekeraar	52.995	857.516
	52.995	857.516
Overige Vorderingen		
Bijdrage Nationale Postcode Loterij	1.350.000	1.350.000
Overige transitorische activa	251.706	121.463
Vooruitbetaalde nota's	183.815	94.234
Voorschotten personeel	3.443-	2.079
	1.782.079	1.567.776
Totaal kortlopende vorderingen	2.099.420	2.656.500
Liquide middelen		
ASN Bank	2.945.059	2.292.300
Triodos Bank	1.948.697	1.225.282
ING Bank	157.993	85.059
	5.051.749	3.602.640

Bij de Triodosbank is een bedrag van €56.250 geblokkeerd vanwege de afgegeven huurgarantie aan de verhuurder. Verder zijn alle liquide middelen direct opeisbaar. Het dagelijkse betalingsverkeer wordt verzorgd door de Triodos Bank.

De lokale afdelingen hebben €23.765 aan liquide middelen op de Triodos Bank.

Passiva

Reserves	31-12-2020	31-12-2019
Continuïteitsreserve		
Begin boekjaar	3.215.567	3.085.285
Mutaties	344.744-	130.282
Einde boekjaar	2.870.823	3.215.567

Toelichting Continuïteitsreserve

De organisatie is in het afgelopen decennium fors gegroeid hetgeen gepaard gaat met een toename van de risico's en de noodzaak van risico-management. Na jarenlang een interne norm aangehouden te hebben om het weerstandsvermogen (i.e. de continuïteitsreserve) te toetsen (zie hieronder) is -mede in overleg met de accountant- besloten om dit weerstandsvermogen te beoordelen op basis van risico's. In 2020 heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden waarbij een 10-tal risico's zijn geselecteerd op basis van impact en kans van optreden. De vermenigvuldiging van deze kans en de impact geeft een kwantitatieve indicatie van dit risico. Op basis van de laatste analyse in najaar 2020 staat het totaalbedrag van deze vermenigvuldiging op € 2.000.000. De continuïteitsreserve ultimo 2020 zit daar ruim boven. Deze risico-analyse zal jaarlijks worden beoordeeld en indien de situatie daar aanleiding toe geeft vaker.

De continuïteitsreserve is gevormd voor het dekken van bedrijfsrisico's. Deze reserve is met 10,7% gedaald naar €2.870.823. Milieudefensie hanteert de norm dat de continuïteitsreserve minimaal 50% moet zijn van de structurele uitvoeringskosten. De daling van de continuïteitsreserve bij licht hogere (+€ 107.815) structurele uitvoeringskosten (totaal €4.510.911) heeft als gevolg dat de dekking daalt naar 63,6% (73,0% in 2019), nog steeds ruim boven de 50%-norm (vanaf volgend jaar zal alleen nog de bovenstaande toetsing plaatsvinden).

Bestemmingsreserve ABP	31-12-2020	31-12-2019
Begin boekjaar	100.000	250.000
Mutaties	-	150.000-
Einde boekjaar	100.000	100.000

Toelichting Bestemmingsreserve ABP

In 2015 is een reservering opgemaakt voor het opstellen en uitvoeren van het Algemeen Beleidsplan 2016-2025 (ABP). In 2019 heeft Milieudefensie voor een groot deel (€150.000) invulling gegeven aan deze bestemmingsreserve zoals de herinrichting van de organisatiestructuur en de nieuw op te zetten werkvorm Agile. Het overige deel van €100.000 is gereserveerd voor aanpassingen naar aanleiding van de tussentijdse evaluatie van het ABP. Deze evaluatie vindt komend jaar plaats.

Bestemmingsreserve Huisvesting	31-12-2020	31-12-2019
Begin boekjaar	90.000	60.000
Mutaties	30.000	30.000
Einde boekjaar	120.000	90.000

Toelichting Bestemmingsreserve Huisvesting

Tussen 2021 en 2025 vindt er mogelijk een verhuizing plaats, daarom wordt in 2020 (in navolging van de jaren 2017-2019) wederom een dotatie van €30.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve voor Huisvesting.

Overige reserves	31-12-2020	31-12-2019
Begin boekjaar	27.396	36.546
Mutaties	3.631-	9.150-
Einde boekjaar	23.765	27.396

Toelichting Overige reserves

De bestemmingsreserve lokale afdelingen is bestemd om lokale afdelingen, in het kader van de doelstelling van Milieudefensie, activiteiten te laten verrichten. In 2019 wordt deze reserve uit voorzichtigheidsprincipe gewaardeerd tegen de aanwezige banksaldi bij de lokale afdelingen.

Totaal reserves	3.114.588	3.432.960
-----------------	-----------	-----------

Kortlopende schulden

Crediteuren	31-12-2020	31-12-2019
Crediteuren	600.326	357.577
Partners	406.364	1.037.546
	1.006.690	1.395.123

In verband met subsidies worden er commitments aangegaan met gelieerde partners.

Openstaande posten met deze partners zijn hierboven apart geclassificeerd.

Belastingen en sociale Premies	31-12-2020	31-12-2019
Loonbelasting en sociale premies	4.142	128.344
BTW	246	2
	4.388	128.346

Overige kortlopende schulden

Nog te besteden/vooruitontvangen:

Min. van Buitenlandse Zaken, SP via Both Ends tbv FGG 2	-	345.545
Min. van Buitenlandse Zaken, SP via Both Ends tbv FGG 3	1.255.733	-
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv GLA 1	77.734	-
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv GLA 1 - coordinatie	41.918	302.890
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv GLA 2	490.968	-
Min. van LNV tbv project Houdbare Melk	-	8.112
EU, Erasmus+ Education for Inclusion, Cohesion and Longevity	660	660
EU, Erasmus+ Learning to Sustain Active Citizenship and Social Inclusion	32.448	-
NPL via ECF voor project Gas Free Homes	0	7.375
NPL via ECF voor project Biomass Inventarisation	-	1.328
NPL via ECF tbv Just Energy Transition in the Netherlands	8.648	-
ECF tbv Just and Sustainable Stimulus Plan in the Netherlands	35.350	-
The Minor Foundation, tbv The People's Poll on Climate Justice	-	22.577
The Minor Foundation, tbv From 1.5 Meter to 1.5 Degrees	100.000	-
Min. van VWS via ZonMw tbv project Fair Future Generators	0	94.552
Min. van VWS via ZonMw tbv project Fair Future Generators II	337.488	-
	2.380.948	783.040

Te betalen vakantiegeld/dagen	515.739	460.428
Vooruit ontvangen contributie	8.768	27.785
Overige transitorische passiva	434.617	289.146
Jongeren Milieu Actief	19.137	19.137
	3.359.209	1.579.536

Totaal kortlopende schulden	4.370.288	3.103.004
-----------------------------	-----------	-----------

Per 1 januari 2017 is Milieudefensie een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met Jongeren Milieu Actief (JMA). De bezittingen en schulden van JMA zijn opgenomen in de balans van Milieudefensie als beheerder van de middelen van JMA. Het bevroren eigen vermogen van JMA is in de balans van Milieudefensie als een schuld geclassificeerd.

Niet in de Balans opgenomen verplichtingen

Garanties:

Door de Triodos Bank is namens Milieudefensie een huurgarantie van € 56.250 aan de Verhuurder afgegeven. Bij de Triodosbank is dit bedrag geblokkeerd vanwege de afgegeven huurgarantie aan de verhuurder.

Meerjarige financiële verplichtingen:

- Het huurcontract voor de Nieuwe Looiersstraat 31: jaarlijks € 286.000, loopt tot november 2025 met de optie om voor 2025 te verhuizen.
- Een contract met Sharp is aangegaan tot april 2024 voor de huur van kopieerapparaten (jaarlijks € 7.500).
- Een contract met Procurios voor het gebruik van het CRM pakket is aangegaan tot mei 2022 (jaarlijks € 33.202).
- Een doorlopend contract met Asito voor het schoonmaken van het kantoor met een opzegtermijn van 13 weken (jaarlijks €37.500).
- Een contract met Maas Internationaal voor het gebruik van de koffieautomaten is aangegaan tot 31 juli 2021 (6 maanden € 1.800).

Meerjarige financiële rechten:

- De onderhuur van een gedeelte van het pand de Nieuwe Looiersstraat 31 aan Friends of the Earth International: jaarlijks € 43.000 loopt tot minimaal november 2025.
- De onderhuur van een gedeelte van het pand de Nieuwe Looiersstraat 31 aan World Learning Inc.: jaarlijks € 34.000 loopt tot juni 2022.

Pensioenen:

- Vanaf 2016 tot en met 2020 had Milieudefensie de pensioenverzekering ondergebracht bij Avero Achmea met een middelloon-regeling met garantie. Vanaf januari 2021 is er een nieuwe pensioenregeling afgesloten met ASR op basis van een Beschikbare Premieregeling.

7 Toelichting staat van Baten en Lasten

7.1 Toelichting Baten

Baten van particulieren	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Contributies	2.247.710	2.157.000	2.140.382
Giften en donaties	4.149.565	4.087.000	3.464.100
Nalatenschappen	429.908	150.000	288.955
Totaal Baten van particulieren	6.827.184	6.394.000	5.893.437

Ten opzichte van de realisatie in 2019 zijn de baten van particulieren in 2020 met 15,8% gestegen.

Baten van loterijorganisaties	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Nationale Postcode Loterij (reguliere bijdrage)	1.350.000	1.350.000	1.350.000
NPL via ECF			
tbv Gas-free homes in the Netherlands	24.429	48.000	22.625
NPL via ECF			
tbv Just Energy Transition in the Netherlands	48.852	58.000	-
NPL via ECF			
tbv Biomassinventarisatie in the Netherlands	4.480	16.000	11.280
NPL, de Kluis	-	-	10.000
	1.427.761	1.472.000	1.393.905

De baten van loterijorganisaties zijn in 2020 met 2,4% gestegen ten opzichte van de realisatie 2019.

Baten van subsidies overheden	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Min. van Buitenlandse Zaken, SP via Both Ends tbv FGG	1.143.728	1.135.000	850.326
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv GLA	1.665.679	1.503.000	1.213.692
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv Coördinatie GLA	697.972	502.000	266.229
Min. van Buitenlandse Zaken, 1% fund Atewa	-	-	2.050
EU, CAP information measures via FoEE tbv AGRI-project	-	-	3.220
Min. van VWS via ZonMw tbv project Fair Future Generators	137.942	150.000	185.448
Min. van VWS via ZonMw tbv project Fair Future Generators 2	12	-	-
Min. van VWS via ZonMw via IVN voor Groen Traineeship	25.065	25.000	13.985
Min. van LNV tbv project Houdbare Melk	-	6.000	72.500
EU, Erasmus+ Education for Inclusion, Cohesion and Longevity	-	20.000	17.088
EU, Erasmus+ Learning to Sustain Active Citizenship and Social Inclusion	-	-	-
EU, DEAR via FoEE tbv School of Sustainability	-	-	33.032
	3.670.398	3.341.000	2.657.570

Het totaal aan baten subsidies in 2020 is met 38% gestegen ten opzichte van de realisatie van 2019. Dit betreft het deel van de activiteiten binnen Milieudefensie die gefinancierd worden door de overheid. Als je de baten van subsidies Partners (volgende captie) buiten beschouwing laat bestaat 30% uit baten subsidies.

Baten van subsidies overheden - Partners	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Min. van Buitenlandse Zaken, SP via Both Ends tbv FGG - Partners	1.138.956	1.410.000	1.835.001
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv GLA - Alliantiepartners	4.863.000	5.148.000	5.148.000
Min. van Buitenlandse Zaken, SP tbv GLA - Overige Partners	891.321	1.095.000	1.676.087
Min. van Buitenlandse Zaken, tbv Atewa - Alliantiepartners	-	-	2.913
Min. van Buitenlandse Zaken, tbv Atewa - Overige Partners	-	-	20
	6.893.277	7.653.000	8.662.021

Het totaal van subsidies van overheden dat wordt doorgegeven aan partnerorganisaties is in 2020 met 20% gedaald. Deels door een extra besteding bij een FGG-partner in 2019 die initieel begroot was voor 2020, deels door onderbesteding bij partners. Als penvoerder van de alliantie GLA (Green Livelihoods Alliance) ontvangen we de tranche voor de hele alliantie. Dit bedrag (€8.159.000) wordt gelijk verdeeld met de 2 andere alliantieleden en de coördinatie van het programma. De resterende bedragen gaan direct naar FoE-partners en partnerorganisaties buiten het FoE-netwerk, dit is € 891.321 voor GLA. Als FGG partner gaat € 1.138.956 direct naar FoE-partners en partnerorganisaties buiten het FoE-netwerk.

Baten van andere organisaties zonder winststreven	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
The Minor Foundation, tbv The People's Poll on Climate Justice	87.137	52.000	18.368
ECF tbv Just and Sustainable Stimulus Plan in the Netherlands	1.998	-	-
Bijdrage T&E tbv Uber, Dutch Green Taxonomy	22.680	-	-
Bijdrage Alliantie Partners tbv GLA2 project	68.018	-	-
Bijdrage van Klimaatcrisis Coalitiepartners tbv KlimaatAlarm	13.000	-	-
Bijdrage(n) overige organisaties	4.000	70.000	-
	196.833	122.000	18.368
Som van de geworven baten	19.015.452	18.982.000	18.625.300
Baten als tegenprestatie van een dienst	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Advertentie-inkomsten	9.617	5.000	8.194
	9.617	5.000	8.194
Som van de baten	19.025.069	18.987.000	18.633.494

7 Toelichting staat van Baten en Lasten

7.2 Toelichting Lasten

	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Besteed aan doelstellingen	2.429.780	2.728.349	2.126.104
Voorlichting	1.141.876	874.719	1.726.989
Bewegingsopbouw			
Subtotaal	3.571.656	3.603.068	3.853.093
Programma's			
Regels (incl. economie)	1.094.781	-	-
Oplossingen	1.187.064	-	-
Campagnes			
Bossen	1.437.016	1.504.301	1.539.069
Economie	-	1.186.345	869.181
Inhoud & lobby	1.689.967	2.011.700	1.162.905
Milieu algemeen	675.654	793.350	747.312
Coördinatie GLA	646.981	513.753	229.558
Partners	6.893.277	7.653.000	8.662.021
Subtotaal Programma's & Campagnes	13.624.739	13.662.449	13.210.0471
Wervingskosten			
Kosten eigen fondsenwerving	951.250	977.370	637.724
Kosten verkrijging van subsidies overheden	220.991	118.313	48.731
Subtotaal Werving baten	1.172.242	1.095.683	686.455
Kosten beheer en administratie	967.774	1.035.800	881.038
Totaal lasten	19.336.411	19.397.000	18.630.633

Toelichting onderverdeling lasten

Bovenstaande lasten zijn een resultante van de lastenverdeling zoals berekend ➡ tabel 7.3.

Daar worden uitvoeringskosten en algemene kosten voornamelijk verdeeld op basis van de werkelijk bestede uren per thema of categorie. Activiteitskosten, kosten fondsenwerving en servicelijn worden wel direct toegerekend aan een categorie.

Toelichting Programma's

In het Algemeen Beleidsplan 2016-2026 namen we ons voor om meer focus aan te brengen in ons werk.

De urgentie van de klimaatcrisis was daarvoor de directe aanleiding. Door meer focus aan te brengen, willen we meer impact realiseren. In 2020 kwam dit voornemen tot uitdrukking in twee programma's: 'Regels voor bedrijven' en 'Klimaatoplossingen voor iedereen'. Binnen deze programma's gebeurt veel van het voor de buitenwereld zichtbare werk van Milieudefensie.

Toelichting besteed aan doelstellingen / internationaal partners buitenland:

Van elke euro die de vereniging Milieudefensie ontvangt besteedt zij 89 eurocenten aan haar doelstellingen.

Het merendeel wordt besteed aan Campagnes met 70 eurocenten, waarvan 51% naar partners gaat. De besteding aan Campagnes wordt gevolgd door Voorlichting (13 eurocent) en Bewegingsopbouw (7 eurocent).

Toelichting wervingskosten

Milieudefensie streeft naar een doelmatige en efficiënte besteding van middelen. De kosten van werving van inkomsten dienen in redelijke verhouding te staan tot de realisering van de doelstellingen. In 2020 zijn de baten van particulieren met 15,8% gestegen, de wervingskosten zijn - conform begroting - eveneens gestegen (van 10,8% in 2019 naar 13,9% in 2020).

Kosten beheer en administratie

Kosten van beheer en administratie zijn kosten die niet worden toegerekend aan de doelstellingen van de vereniging, maar zijn gemaakt ten behoeve van de (interne) beheersing en de voering van de administratie. Deze zijn in 2020 licht toegenomen naar bijna €1,0M (5,0% van de totale lasten).

Hieronder een aantal kengetallen:

	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Wervingskosten eigen fondsen	951.250	977.370	637.724
Wervingskosten eigen fondsen	6.827.184	6.394.000	5.893.437
Baten van particulieren	13,9%	15,3%	10,8%
Wervingskosten			
Wervingskosten	1.172.242	1.095.683	686.458
Som van de geworven baten	19.015.452	18.982.000	18.625.301
In procenten	6,2%	5,8%	3,7%
Bestedingspercentage baten doelstelling			
Besteed aan doelstellingen	17.196.395	17.265.517	17.063.140
Som van de baten	19.025.069	18.987.000	18.633.495
In procenten	90,4%	90,9%	91,6%
Bestedingspercentage lasten doelstelling			
Besteed aan doelstellingen	17.196.395	17.265.517	17.063.140
Som van de lasten	19.336.411	19.397.000	18.630.633
In procenten	88,9%	89,0%	91,6%
Kosten beheer en administratie			
Personeelskosten	762.769	863.793	739.749
Overige kosten	205.005	147.009	141.284
Totaal	967.774	1.010.802	881.033
Som van de lasten	19.336.411	19.397.000	18.630.633
In procenten	5,0%	5,2%	4,7%
Personeelslasten			
Salarieskosten	4.170.057	3.972.000	3.747.372
Sociale lasten	797.676	795.000	713.370
Pensioenlasten	543.305	530.000	482.205
Arbodienst en herverzekering ziekte	12.451	25.000	14.115
Ontvangen ziekengeld	53.878	20.000	19.430
Uitzendkrachten en freelancers	203.445	85.000	89.643
Reiskosten	143.840	150.000	163.759
Opleidingskosten	99.799	65.000	162.516
Overige personeelskosten	131.246	105.000	149.585
Totaal Personeelskosten	6.047.941	5.707.000	5.503.136

De afwijking van de personeelskosten ten opzichte van de begroting is vooral een gevolg van het werkelijke aantal fte in de flexibele schil (+5,5 fte). In 2020 zijn er extra fte geworven om invulling te geven aan een nieuw geworven subsidie (van ZonMw voor Fair Future Generations) en de organisatie heeft helaas meer ziekteverzuim moeten opvangen met vervanging.

	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Formatie in fte (gemiddelden)			
Aantal fte - kernorganisatie	51,9	51,7	52,0
Aantal fte - flexibele schil	30,2	20,4	24,7
Totaal fte - (gemiddeld)	82,1	72,1	76,7

Bestuur en directie

De bestuurders waren onbezoldigd actief. Er zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan directie en bestuur.

Het bestuur bestond in 2019 uit de volgende functionarissen:

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

<i>Naam topfunctionaris</i>	<i>Functie</i>
Marty Smits	Voorzitter
Theo van Stuijvenberg	Penningmeester
Tamira Combrink	Algemeen bestuurslid
Eugène Verwiel	Algemeen bestuurslid
Sara Schneemann	Algemeen bestuurslid
Kim Nackenhorst	Algemeen bestuurslid
Deny de Jong	Algemeen bestuurslid

Bezoldiging topfunctionarissen

De directie bestaat uit 1 directeur, de heer D. Pols, in dienst voor onbepaalde tijd sinds 1 december 2015.

	2020	2019
De heer D. Pols		
Dienstverband		
Aard (looptijd)	Onbepaald	Onbepaald
Uren	37,5	37,5
Parttime percentage	100	100
Periode	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging		
Jaarinkomen		
Brutoloon/salaris	79.512	75.600
Vakantiegeld	6.361	6.048
Vaste eindejaarsuitkering	-	-
Niet opgenomen vakantiedagen	-	-
Totaal	85.873	81.648
Belaste vergoedingen/bijtellings	3.034	4.536
Pensioenlasten (wg deel)	15.702	13.583
Pensioencompensatie	-	-
Overige beloningen op termijn	-	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	-
Totale bezoldiging Directeur de heer D. Pols	104.608	99.767
BSD score	450	445

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 125.011 per jaar volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties.

	2020	2019
WNT verantwoording		
Bedragen x € 1		
Donald Pols	Donald Pols	
Directeur	Directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	88.906	86.184
Beloningen betaalbaar op termijn	15.702	13.583
Subtotaal	104.608	99.767
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	181.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Bezoldiging	104.608	99.767
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt

	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Afschrijvingen			
Afschrijvingen	105.444	144.000	109.547
Subtotaal Afschrijvingen	105.444	144.000	109.547
Huisvestingskosten			
Huur + servicekosten en energie	330.129	313.000	314.480
Onderhoudskosten	58.792	51.000	59.074
Overige huisvestingskosten	18.659	22.000	21.014
Doorbelaaste huisvestingskosten	99.527	78.000	87.017
Subtotaal Huisvestingskosten	308.053	308.000	307.550
Kantoorkosten			
Automatiseringskosten	163.362	137.000	141.308
Repro kosten	34.556	31.000	37.045
Receptie en telefoon	8.586	26.000	15.529
Documentatie	3.899	4.000	4.056
Financiële kosten	55.224	28.000	28.245
Catering	8.545	29.000	28.876
Overige algemene kosten	-	-	-
Subtotaal Kantoorkosten	274.172	255.000	255.059
Totaal Uitvoeringskosten	6.735.610	6.414.000	6.175.292

	REALISATIE 2020	BEGROOT 2020	REALISATIE 2019
Algemene Kosten			
Fondsenwerving en servicelijn			
Servicelijn	1.035.875	1.086.000	736.276
Wervingskosten	690.583	724.000	490.851
Kosten ledenadministratie	67.009	40.000	36.231
Subtotaal Fondsenwerving en servicelijn	1.793.467	1.850.000	1.263.357
Communicatie			
Persvoorlichting	35.554	43.000	43.975
Corporat	60.939	37.000	155.258
Jaarverslag	10.510	9.000	13.450
Website	213.782	159.000	30.449
Overige communicatie	53.216	151.000	43.063
Subtotaal Communicatie	374.000	399.000	286.196
Magazine "Down to Earth"			
Productiekosten blad	200.730	222.000	219.917
Subtotaal Magazine "Down to Earth"	200.730	222.000	219.917
Bestuurskosten			
Advieskosten	57.159	62.000	55.525
Reis- en verblijfkosten	2.731	6.000	7.265
Kosten ALV	56.137	30.000	23.215
Vergaderkosten	11.447	9.000	14.409
Overige kosten bestuur	1.364	1.000	1.331
Subtotaal Bestuurskosten	128.839	108.000	101.745
Overige kosten			
Onderzoekskosten	29.089	43.000	31.941
Lidmaatschappen	52.926	41.000	45.638
Bijdragen aan derden	122.493	132.000	129.592
Lokale ondersteuning	89.737	112.000	119.516
Overige kosten	1.137	2.000	2.009
Taakstelling	-	-	-
Subtotaal Overige kosten	295.383	330.000	328.696
Totaal Algemene kosten	2.792.418	2.909.000	2.199.911

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen

7 Toelichting staat van Baten en Lasten

7.3 Toelichting Lastenverdeling

	Voorlichting	Bewegings- opbouw	Programma Regels	Programma Oplossingen	thema: Bossen	thema: Inhoud & Lobby	thema: Milieu algemeen	thema: Coördinatie GLA	thema: Partners	Fondsenwerving	Verkrijging subsidies van overheden	Beheer en administratie	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Uren 2020	23.038	17.100	12.238	13.779	14.160	13.432	10.802	3.019		4.308	1.927	16.424	130.226		
Uitvoeringskosten	1.069.935	794.173	568.343	639.919	657.627	623.783	501.641	140.185	-	200.083	89.482	762.769	6.047.941	5.707.000	5.503.136
personeelslasten	18.654	13.846	9.909	11.157	11.466	10.875	8.746	2.444	-	3.488	1.560	13.299	105.444	144.000	109.547
afschrijvingen	54.497	40.451	28.949	32.594	33.496	31.773	25.551	7.140	-	10.191	4.558	38.852	308.053	308.000	307.550
huisvestingskosten	48.504	36.002	25.765	29.010	29.812	28.278	22.741	6.355	-	9.070	4.056	34.579	274.172	255.000	255.059
kantoorkosten	1.191.590	884.473	632.965	712.680	732.402	694.709	558.679	156.124	-	222.833	99.656	849.499	6.735.610	6.414.000	6.175.292
subtotaal															
Algemene kosten	1.035.875									690.583		67.009	1.793.467	1.850.000	1.263.357
fondsenwerving en servicelijn	77.017	57.167	40.911	46.063	47.338	44.902	36.110	10.091	-	14.403			374.000	399.000	286.196
communicatie	41.336	30.682	21.957	24.723	25.407	24.099	19.380	5.416	-	7.730			200.730	222.000	219.917
magazine "Down to Earth"	23.135	17.172	12.289	13.837	14.220	13.488	10.847	3.031	-	4.326		16.493	128.839	108.000	101.745
bestuurskosten	60.827	45.150	32.311	36.380	37.387	35.463	28.519	7.970	-	11.375			295.383	330.000	328.696
overige kosten	1.238.190	150.171	107.469	121.003	124.351	117.952	94.856	26.508	-	728.417	-	83.502	2.792.418	2.909.000	2.199.911
subtotaal															
Activiteitskosten															
activiteitskosten	-	107.232	354.347	353.381	580.263	877.306	22.119	464.350	6.893.277	-	121.335	34.774	9.808.383	10.074.000	10.255.428
subtotaal	-	107.232	354.347	353.381	580.263	877.306	22.119	464.350	6.893.277	-	121.335	34.774	9.808.383	10.074.000	10.255.428
Totaal	2.429.780	1.141.876	1.094.781	1.187.064	1.437.016	1.689.967	675.654	646.981	6.893.277	951.250	220.991	967.774	19.336.411	19.397.000	18.630.631

De lastenverdeling is gebaseerd op het werkelijk aantal geschreven uren.

8 Vooruitblik

Begroting 2021

Baten	BEGROTING 2021	REALISATIE 2020
Baten van particulieren	6.100.000	6.827.184
Baten van loterijorganisaties	1.961.000	1.427.761
Baten van subsidies van overheden	2.864.000	3.670.398
Subsidies, te besteden door derden	8.929.000	6.893.277
Baten van organisaties zonder winststreven	-	196.833
Som van de geworven baten	19.854.000	19.015.452
Baten als tegenprestatie van een dienst	-	9.617
Som van de baten	19.854.000	19.025.069

Lasten	BEGROTING 2021	REALISATIE 2020
Voorlichting en kennisvergaring	2.575.839	2.429.780
Bewegingsopbouw	939.912	1.141.876
Campagnes	5.440.127	6.731.462
Subsidies, te besteden door derden	8.929.000	6.893.277
Wervingskosten baten	842.435	951.250
Kosten verwerving subsidies	124.309	220.991
Beheer en administratie	1.102.378	967.774
Som van de lasten	19.954.000	19.336.411
Saldo voor financiële baten en lasten	100.000-	311.342-
Saldo financiële baten en lasten	-	7.033-
Saldo van baten en lasten	100.000-	318.375-

Besteding aan doelstelling van de totale baten	90,1%	90,4%
Personeel in Fte (gemiddeld)	81,8	82,1

Personeelskosten	BEGROTING 2021	REALISATIE 2020
Personeelskosten	5.655.000	5.673.056
Overige personeelskosten	385.000	374.885
Afschrijvingskosten		
Afschrijvingskosten	125.000	105.444
Huisvestingskosten		
Huur -/- doorberekende huur	236.000	230.602
Overige huisvestingskosten	67.000	77.451
Kantoorkosten		
Kantoorkosten	210.000	274.172
Activiteits- en algemene kosten		
Activiteits- en algemene kosten	4.347.000	5.707.524
Activiteitskosten, t.b.v. derden	8.929.000	6.893.277
Totaal	19.954.000	19.336.411

Meerjarenraming 2021-2023

Baten	2021	2022	2023
Fondsenwerving	6.268.000	6.492.000	6.742.000
Bijdragen van Derden	1.472.000	1.472.000	1.472.000
Bijdragen van Overheden	3.005.000	3.305.000	3.366.000
Partners, baten	7.936.000	8.186.000	8.186.000
Overige baten	5.000	5.000	5.000
Totaal Baten	18.686.000	19.460.000	19.771.000
Totaal Baten (excl. Partners)	10.750.000	11.274.000	11.585.000
Lasten (naar categorie)	2021	2022	2023
Personeelskosten	5.757.000	5.807.000	5.857.000
Activiteitskosten Burgergeld	868.000	968.000	968.000
Activiteitskosten Subsidies	1.325.000	1.564.000	1.564.000
Partners, lasten	7.936.000	8.186.000	8.186.000
Fondsenwerving & Communicatie	2.042.000	2.042.000	2.042.000
Overige kosten	1.129.000	1.154.000	1.154.000
Totaal Lasten	19.057.000	19.721.000	19.771.000
Totaal Lasten (excl. Partners)	11.121.000	11.535.000	11.585.000
Resultaat	-371.000	-261.000	-

**Milieudefensie –
Friends of the Earth Netherlands**

Bezoekadres:

Nieuwe Looiersstraat 31, Amsterdam

Postadres:

Postbus 19199, 1000 GD Amsterdam

Servicelijn: 020 6262 620

Fax: 020 5507 310

E-mail: service@milieudefensie.nl

Internet: milieudefensie.nl

Jongerenorganisatie JMA:

020 5507 300 / jma.org

E-mail: info@jma.org

Wij worden gesteund door

© mei 2021, Milieudefensie, Amsterdam

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Vereniging Milieudefensie te Amsterdam.

Wij hebben de in deze samengevatte jaarrekening opgenomen financiële informatie, bestaande uit de balans per 31 december 2020, alsmede de staat van baten en lasten over het boekjaar 2020 van Vereniging Milieudefensie te Amsterdam gecontroleerd. De samengevatte jaarrekening is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2020 van Vereniging Milieudefensie. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de jaarrekening in onze controleverklaring van 27 mei 2021.

Ons oordeel

Naar ons oordeel is de bijgesloten samengevatte jaarrekening in alle van materieel zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2020 van Vereniging Milieudefensie in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de gecontroleerde jaarrekening 2020 van Vereniging Milieudefensie

Samengevatte jaarrekening

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en Titel 9 Boek 2 BW. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening en onze verklaring daarbij kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van Vereniging Milieudefensie en onze controleverklaring daarbij. De samengevatte jaarrekening en de gecontroleerde jaarrekening bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 27 mei 2021.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de samengevatte jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de samengevatte jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de gecontroleerde jaarrekening 2020 van Vereniging Milieudefensie.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel of de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent is met de gecontroleerde jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810 'Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Amsterdam, 10 juni 2021

Dubois & Co. Registeraccountants

G. Visser RA

K. Ait Boukdir RA